

دکتر غلامحسین خدایی
مدیرمسئول

با «وقف» جاودانه شوید

وقف یکی از آموزه‌های دینی ماست که تأکید بسیاری بر آن وجود دارد و می‌تواند تأثیرات مختلفی روی همه حوزه‌های جامعه بگذارد. نمونه‌های بسیاری از وقف در بین معصومان علیه‌السلام داریم. به عنوان مثال در روایات متعدد داریم که پیامبر(ص) زمینی را وقف مخارج افراد در راه مانده (ابن‌السبیل) کردند. امیرمؤمنان(ع) نیز زمین و املاک خود را در «ینیع» که چشمه‌های فراوان آب در آن وجود داشت، وقف حاجیان خانه خدا کرد و نیز مزرعه‌ای داشت که وقف نیازمندان و در راه‌ماندگان کرد. امام صادق(ع) نیز اموالی را برای برپایی مجالس عزاداری بعد از رحلت خودشان وقف کردند و نیز ائمه دیگر که زمین‌ها یا باغ‌هایی را برای فقرا و نیازمندان وقف می‌کردند.

در حال حاضر نیز واقفانی هستند که در حوزه‌های مختلف مبادرت به وقف می‌کنند.

اما در زمینه وقف، حوزه سلامت انگار مغفول مانده است. بدون شک وقف مکانی به عنوان بیمارستان یا وقف برای تجهیز آن می‌تواند به طور مستقیم بر وضعیت سلامت جامعه تاثیرگذار باشد.

با این‌که در حال حاضر وقف در حوزه سلامت مانند سایر حوزه‌ها عمومیت ندارد اما باز هم کارهایی در این زمینه انجام شده است. مدتی است که در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور «حوزه مشارکت‌های اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌های سلامت» راه‌اندازی شده است. البته قبل از این نیز دوسنداران دانشگاه، مجمع خیران سلامت، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیران عزیز در حوزه وقف و کمک به دانشگاه‌های علوم پزشکی، خدمات شایانی برای سلامت مردم انجام داده‌اند و در حال انجام هستند.

هدف از تشکیل حوزه مشارکت‌های اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌های سلامت در چهار بخش تعریف شده است شامل:

◀ فعالیت در زمینه هماهنگ کردن سایر بخش‌های توسعه برای کمک به برنامه‌های سلامت

◀ توسعه سازمان‌های مردم‌نهاد برای شریک شدن در حمایت از برنامه‌های سلامت
◀ ارایه خدمات آموزش به مردم و کمک به مسؤولان آموزشی
◀ فعالیت در حوزه امور خیریه‌ها و بسیج خیران برای کمک به برنامه‌های سلامت در دانشگاه

در حوزه سلامت کمتر وقف شده است، البته در سال‌های گذشته کارهای خوبی صورت گرفته اما آنچه در اختیار دانشگاه علوم پزشکی و حوزه بهداشت درمان قرار گرفته کمتر وقف بوده است. به عبارت دیگر بیشتر در قالب هبه و صلح اتفاق افتاده است. به عنوان مثال زمین یا تجهیزاتی به شکل هبه یا صلح به دانشگاه واگذار شده تا بتواند از منفعت آن استفاده کند.

در دانشگاه علوم پزشکی مشهد به طور کلی ۷۲۰ واحد زمین یا ساختمان تحت عنوان خانه بهداشت، مراکز بهداشتی درمانی و درمانگاه و بیمارستان تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد به صورت وقف، صلح یا هبه هستند و البته کمک‌های نقدی خیران نیز در رفع نیازمندان بسیار چشمگیر بوده و هست. هم‌چنین بزرگ‌ترین اورژانس کشور توسط خیر بزرگوار آقای عدالتیان احداث و در اختیار دانشگاه گذاشته شده است.

در حوزه ساخت و ساز و تجهیزات، خیران عزیزکارهای بسیار بزرگی انجام داده‌اند که از آن جمله می‌توان به اورژانس عدالتیان، بیمارستان دکتر شیخ، بیمارستان علوی، بیمارستان چشم‌پزشکی خاتم‌الانبیاء (ص)، بیمارستان اکبر که در حال ساخت است و بیمارستان وزایشگاه ام‌البنین اشاره کرد.

بیمارستان تخصصی خاتم‌الانبیاء (ص) بهترین شاهد و مثال از امور خیریه است که در اختیار دانشگاه قرار گرفته و خیران، ناظر بر عملکرد دانشگاه هستند.

بسیاری از مردم با این تصور که وقف در حوزه سلامت هزینه زیادی می‌برد و قدرت مالی و امکانات آن‌ها در این حد نیست، از انجام آن منصرف می‌شوند در حالی که وقف می‌تواند کمک به صورت مشارکت در ساخت یک خانه بهداشت، مرکز بهداشتی درمانی یا تجهیز و آماده‌سازی یک درمانگاه یا بیمارستان باشد.

نباید فراموش کنیم که وقف در حوزه سلامت نیاز اصلی جامعه است و تمام ارگان‌ها و نهادها تلاش می‌کنند تا از خدماتی که اوقاف دارد استفاده کنند. بنابراین حوزه سلامت نیز نباید از این قاعده مستثنی باشد، البته در حوزه سلامت بیشتر باید کارهای فرهنگی انجام شود و مسؤولان تلاش کنند تا مردم به سمت «وقف سلامت» روی بیاورند؛ درست مانند اتفاقی که در زمینه مدرسه‌سازی رخ داده است. زیرا هزینه‌های درمانی سنگین است و خانواده‌ها برای درمان فشارهای زیادی را متحمل می‌شوند. این در حالی است که وقف می‌تواند این بار سنگین را از دوش خانواده‌های بیماران بردارد.

فردی که قصد دارد بخشی از دارایی‌های خود را در زمینه امور خیریه صرف کند، تا ابد اسم و یادش زنده است و این فرقی ندارد که ساختمان مدرسه‌ای باشد یا خانه بهداشت یا درمانگاه یا کمک به هزینه درمانی نیازمندان، همان‌طور که برای باسواد کردن جامعه نیاز است اقدام‌هایی انجام شود که نتیجه آن نیز افزایش سلامت جامعه است و هم جزو اقدام‌های ماندگاری است که نتیجه آن برای همه نسل‌ها باقی می‌ماند.

**نباید فراموش کنیم
که وقف در حوزه
سلامت نیاز اصلی
جامعه است و تمام
ارگان‌ها و نهادها
تلاش می‌کنند تا از
خدماتی که اوقاف
دارد استفاده کنند.**